

Kalina Stefanova

Hrvatsko kazalište

(dojmovi s Međunarodnog foruma kritičara

“Kazališna kritika u novom mileniju”)

National Academy of Theatre and Film Arts, Sofija (Bugarska)

Hrvatsko kazalište, kako sam ga vidjela tada, moglo bi se kao prvo, pohvaliti raznolikošću. Sanja nas je vrlo obzirno upoznala s njegovim različitim oblicima, hrabro zanemarujući uobičajen pristup domaćina u takvim slučajevima, koji podrazumijeva sastavljanje programa isključivo od najreprezentativnijih oblika nacionalnog kazališta. To nam je dalo vrlo širok, panoramski pogled na hrvatsko kazalište, od profesionalnih do amaterskih skupina, preko epskih predstava Hrvatskog narodnog kazališta do monodrama, od najboljih predstava do vrlo smjelih ali neuspješnih kazališnih pokušaja. Kvalitetom, najznačajniji dojam ostavila je predstava Hrvatskog narodnog kazališta *Hasanaga* i produkcija *U očekivanju kruha*, neprofesionalnog kazališta kakvo je Daska. Ne da je ova posljednja bila savršena ali prva je bila mnogo ispod perfekcije kakva se očekuje od institucije narodnog kazališta. Ako bih trebala ocijenjivati predstave koje sam vidjela, na prvo bih mjesto izdvojila *Munchhausena* i *Almu Mahler*; a na drugo djelo *Mr. Single*. Za mene je *Munchhausen* primjer vrlo važnog nastojanja u svjetskom kazalištu danas: povratak kazalištu u njegovoj biti, što u prvom redu znači pripovijedanje priče publici, jedne ili više osoba, oslanjajući se na sposobnost pripovjedača da

oživi priču kroz snagu teksta i cijeli arsenal sposobnosti ljudskog tijela, a ne oslanjajući se toliko na scenografiju i tehničke efekte. *Alma Mahler*, s druge strane, predstavlja utjecaj vrhunske kvalitete komornog kazališta koje se izdiže do međusobnog sljublivanja publike i glumaca u tako reći isprepletano vrijeme - vrijeme predstave i vrijeme publike koja gleda predstavu, mješavina napunjena stopostotnim emocijama koje izražavaju glumci.

Kada sam na početku tog zagrebačkog tjedna, na aerodromu, pregledavala brošure o hrvatskoj obali i mnoštvu dvoraca razasutih po okolici Zagreba, nisam bila baš oduševljena mislju da se moram zatvoriti u kazališta ili u dvorane u kojima se održava simpozij i seminar. Radije bih izabrala vidjeti prirodne ljepote iz tih brošura. Sada, vidjevši sedam kazališnih predstava u Hrvatskoj, s nestrpljenjem očekujem sljedeću mogućnost da vidim više hrvatskog kazališta, za koje vjerujem da je vrlo pravedno ocijenjeno kao jedan od potencijalnih izvoznih proizvoda Hrvatske.

Marcos Ordonez, kritičar, Meksiko

Mislim da je hrvatsko kazalište primjer svojevrsnog antropološkog laboratorija. Mogao sam to vidjeti u veoma raznolikoj tematici predstava koje smo vidjeli. Predstava u kojoj sam zaista uživao jest Munchhausen. Klaunovska tehnika nije toliko uobičajena u Meksiku te je za mene to bilo očaravajuće. Sama ideja da se jedan glumac sam suoči s publikom posjedujući samo svoj talent, dokaz je da je u umjetnosti sve moguće, čak da čovjek postane metafora za čitavo društvo. Alma Mahler bila je još jedna iznimna predstava, a Bure baruta zaista je iznenadilo. Čini mi se da je Hrvatska uistinu kazališna zemlja koja se se ponovno otkriva i budi kao dio ostatka svijeta. Ljudi u Hrvatskoj imaju bogatu i vrlo značajnu prošlost, što se može osjetiti i na kazališnoj pozornici.

FORUM DEI CRITICI TEATRALI

Comunicazione e nuovo Millennio

96, 12, 133, 147, 146, 69, 48

ZAGABRIA - È il Centro Croato ITI - Unesco ad ospitare, dal 20 al 25 marzo, il Forum Internazionale dei critici teatrali. In questi giorni, infatti, sono giunti a Zagabria rinomati critici di fama internazionale che in questi giorni discutono del ruolo e dell'importanza della critica teatrale alle porte del nuovo millennio, alla ricerca delle direttive che definiranno il suo futuro.

Tra gli appuntamenti più interessanti di questo Forum, da rilevare quello di martedì scorso, quando, nella sede del Teatro ITD, si è svolta la presentazione della raccolta dei drammi scelti di Miro Gavran, tradotti in inglese, intitolata *Tree Plays*. Il libro, uscito per i tipi della "The Bridge / Most" della Società degli scrittori croati, raccoglie i drammi: *Re e cavalieri*, *Shakespeare ed Elisabetta* e *La morte dell'attore*. Nell'ambito della presentazione la dott.ssa Sanja Nikčević, presidente del Centro Croato ITI - Unesco, ha rilevato che si tratta di drammi rappresentativi che affermano i principali valori dell'umanità. Il redattore del libro, Dražen Katunarić, si è invece dichiarato fiducioso in un rilevante interesse da parte dei lettori stranieri. Alla terza sessione del Simposio internazionale, mercoledì è intervenuto William Davis King, professore di arte drammatica presso l'Università di Santa Barbara che ha illustrato le novità sulle scene teatrali di Los Angeles. In seguito, la studiosa di teatro polacca Malgorzata Semil si è posta la domanda - abbiamo bisogno di una nuova critica per il nuovo millennio? - ed ha parlato della realtà teatrale polacca prima e dopo la caduta del muro di Berlino. "La teoria comunicativa linguistica per il critico teatrale: un lusso accademico oppure un'arma indispensabile" era invece il titolo dell'intervento dello studioso di Hong Kong Michael Anthony Ingham.

In questi giorni, i partecipanti al Forum avuto la possibilità di assistere alla messa in scena delle compagnie teatrali "Exit", del Teatro nazionale zagabrese, del Teatro dei giovani di Zagabria, della "Daska" di Sisak e del "Kerempuh" di Zagabria.

Andras Nagy, predsjednik Madarskog centra ITI-ja

Zahvalan sam što sam sudjelovao na simpoziju. Osim predviđenog vremena provedenog u Zagrebu, moram priznati da je za mene snažan dojam ostavila odlična organizacija simpozija. Večer prije mog odlaska vidio sam predstavu Ivice Boban Alma Mahler. Bilo je to za mene zanimljivo iskustvo jer sam i sam napisao monodramu o Almi Mahler, koja je bila postavljena u Budimpešti, a trenutčno se igra i u Frankfurtu.

KULTUR

DONNERSTAG, 6. APRIL 2000 / NR. 17.016

Zeitreise nach Zagreb

Italien: Il film "Faust" nach Ludwig Johann - und Kroatien sucht seine Zukunft zwischen Kultur und Ideologie

Der Kritiker...
Il film "Faust" nach Ludwig Johann...
Kroatien sucht seine Zukunft zwischen Kultur und Ideologie...

Das nach dem...
Zeitreise nach Zagreb...
Kroatien sucht seine Zukunft zwischen Kultur und Ideologie...
Il film "Faust" nach Ludwig Johann...
Kroatien sucht seine Zukunft zwischen Kultur und Ideologie...

Marija Helena-Serodio, kazališna kritičarka i teatrologinja, Portugal

Nekoliko bilježaka o hrvatskom kazalištu:

- Kao najvažnije izdajka se kompetencija i očita uvježbanost glumaca (najizrazitija kod glumca koji tumači Munchhausena ili glumice koja igra Almu Mahler).
- Mnogobrojnost modela i tipova kazališta koji, nadam se, odgovaraju različitim ukusima i različitim vrstama publike (a bilo je predivno vidjeti puna kazališta čak i utorkom uvečer).
- Inteligentna i efektivna upotreba prostora - zgrade kazališta i njihove tehničke mogućnosti. Za mene je to bilo vrlo značajno i dirljivo jer sam mogla vidjeti kako redatelji, tehničari i glumci, unatoč nekim problemima u kazalištu i tehnici, upotrebljavaju na najbolji mogući način i s odličnim rezultatom sve što im je na raspolaganju.

Priredila i prevela: Lidija Zozoli